

การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ Development of New Political Idea of Local Leaders in Chaiyaphum Province

สุนทร ธนศิลปพิชิต, ไพฑูรย์ มาเมือง

Sunait Tanasinlapapichit, Phaithoon Mamuang

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

Faculty of Political Science Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Chaiyaphum Buddhist Gollege

E-mail: turee8888888@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น 2) ศึกษาการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 และทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก และกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.01) ด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน ($\bar{X}$ = 3.85) ด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.62) ตามลำดับ

2. การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านภาวะผู้นำท้องถิ่นและ ด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน

ได้รับบทความ: 15 ธันวาคม 2565; แก้ไขบทความ: 25 มกราคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 3 กุมภาพันธ์ 2566

Received: December 15, 2022; Revised: January 25, 2023; Accepted: February 3, 2023

3. แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดการเมืองท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์ ผู้นำท้องถิ่นวิถีใหม่และการสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างองค์กรและชุมชน

คำสำคัญ: ผู้นำท้องถิ่น, ประชาธิปไตยท้องถิ่น, แนวคิดใหม่ทางการเมือง

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the public opinions about the new political idea of local leaders in Chaiyaphum Province to support self-government according to local democracy, 2) to study the development of the new political idea of local leaders in Chaiyaphum Province to support self-government by local democracy, and 3) to present the development of the new political idea of local leaders in Chaiyaphum to develop self-government by local democracy. The research method is the mixture of the qualitative method and the quantitative one. The research tools were questionnaires and interview formats from 400 samples with deviation level 0.05, and indefinite random and 30 samples of target group from definite selection, the data were analyzed by statistics, percentage, mean, standard deviation, and the data from the interviews and the documents involved were analyzed by contents.

The research results found that:

1. The level of the public opinions about the new political idea of local leaders in Chaiyaphum to support self-government according to local democracy overall was at high level ($\bar{X} = 3.83$), and when classified by side the levels were as follows: participation in local politics ($\bar{X} = 4.01$), supporting community groups and networks ($\bar{X} = 3.85$), local leadership ($\bar{X} = 3.62$) respectively.

2. The development of new political idea of local leaders in Chaiyaphum Province to support self-government by local democracy was divided into three sides: local political participation, local leadership and supporting community groups and networks.

3. The ways to develop new political idea of local leaders in Chaiyaphum Province to support self-government according to local democracy

were the support of local politics in harmony, local leaders of new normal living and the formation of network members of organizations and communities.

Keywords: Local Leader, Local Democracy, Political Idea

1. บทนำ

ระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การวางรากฐานประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น หรือการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามบทบัญญัติ ภายใต้รัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ โดยความมุ่งหวังให้ประชาชนหรือคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มีการ ปกครองตนเอง ทั้งในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการตนเอง กำหนดทิศทางการ พัฒนาท้องถิ่น การจัดสรรผลประโยชน์ภายในท้องถิ่นตามวิถีชุมชน นอกจากนั้นกระแสการ ปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ได้เริ่มมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัด พร้อมกับ กระแสความคิดการปฏิรูปการเมืองภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 และการ เกิดขึ้นของขบวนการปฏิรูปการเมือง ที่มุ่งหมายให้สังคมไทยสามารถพัฒนาประชาธิปไตย ได้อย่างเต็มรูปแบบและเนื้อหา จนเกิดการผลักดันและการตรารัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ระบุให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้เป็น แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามมาตรา 78 ที่กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง โดยสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วม และหมวด 9 ที่ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรา 282-290 เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่ท้องถิ่น เช่น ให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง มีอิสระ ในการกำหนดนโยบาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการบริหารในรูปของสภา ท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ให้ท้องถิ่นมีหน้าที่ บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และคุณภาพสิ่งแวดล้อมของ ท้องถิ่นเอง เป็นต้น ทำให้รัฐธรรมนูญได้สร้างความชัดเจนต่อการกระจายอำนาจสู่การ ปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงกระบวนการทางกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติ เช่น ให้มีการตรา พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจในเชิงกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ และจัดตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ จัดทำแผนกำหนดหลักเกณฑ์/ขั้นตอน และเสนอแนะแนวทางในการกระจายอำนาจเช่น กำหนดอำนาจหน้าที่การจัด บริการสาธารณะ การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น จนกล่าวได้ว่า มรดกของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

จัดเป็น “คลื่นลูกที่หนึ่ง” ของ กระบวนการกระจายอำนาจที่สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบันทางการเมือง-การบริหารของไทยอย่างมีนัยสำคัญ (วุฒิสาร ตันไชย, 2557: 4)

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังคงเจตนารมณ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น และกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น โดยบัญญัติ หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ และคงบทบัญญัติกลไกการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 285) และการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเช่นเดิม (มาตรา 286) หากแต่เมื่อเทียบกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีความยืดหยุ่นมากกว่าเดิม เพราะมิได้ระบุจำนวนประชาชนที่จะเข้าชื่อเพื่อลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นและการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้กำหนดเพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการจัดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน การออกเสียงประชามติการรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องของการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ กำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ (มาตรา 287) (อรรถัย กักผล และฉัตรระวี, 2555: 6) ซึ่งในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 ฉบับปัจจุบัน การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีการกำหนดไว้ภายใต้ หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงยึดตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (มาตรา 249) การมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม นับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 252)

ประชาธิปไตยท้องถิ่นหรือการเมืองท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเมืองในระดับชาติให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การเสริมสร้างหรือพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเกิดความตระหนักเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทางการเมืองในวิถีของประชาธิปไตยท้องถิ่นหรือชุมชน ทั้งนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประชาชนเกิดความตระหนักและสนใจใฝ่รู้ เกิดการพัฒนาทางการเมืองให้เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นบทบาทของ “ผู้นำท้องถิ่น” ในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน ทั้งด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งวิถีชุมชน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเชื่อมโยงระหว่างภาคราชการกับประชาชน ให้เกิดการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจในชุมชนให้สามารถขับเคลื่อนในทิศทางที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การขับเคลื่อนในการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน จำเป็นจะต้องมีการประสานความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความรู้เข้าใจให้เกิดขึ้นในชุมชน เกิดเป็นพลังชุมชนที่เข้มแข็ง รวมถึงการพัฒนาแนวคิดทางการเมืองให้กับ

ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าใจถึงประชาธิปไตยท้องถิ่นหรือการเมืองท้องถิ่นนั้น จะก่อให้เกิดเป็นชุมชนประชาธิปไตยท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งต่อไป อันจะนำไปสู่ “ประชาธิปไตยวิถีชุมชนท้องถิ่น”

“การพัฒนาผู้นำท้องถิ่น” จึงนับได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการที่จะวางเป้าหมายที่มุ่งเน้นไปสู่กระบวนการขับเคลื่อนชุมชน จากการส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นมีศักยภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้ในการที่จะสามารถนำท้องถิ่นหรือชุมชนเกิดการพัฒนาไปได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงในทุกด้าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญที่จะต้องพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมือง โดยเฉพาะการเข้าใจในหลักการปกครองตนเองให้เกิดเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง อันเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตย อีกทั้งผู้นำท้องถิ่นยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้ชุมชนเกิดกระบวนการมีส่วนร่วม และสร้างกลไกให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

1) ประชากร ได้แก่ ประชาชนซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือน และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 383,882 คน จาก 383,882 ครัวเรือน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือน และมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 คน ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (1973)

ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 และจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

3) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ จำนวน 30 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ รวม 10 คน 2) กลุ่มตัวแทนท้องถิ่น รวม 10 คนและ 3) กลุ่มตัวแทนประชาชนในท้องถิ่น รวม 10 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น และตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) และ 2) แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และ การใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์และได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์การสร้างสรรค์แบบอุปนัย (Inductive Approach) และการตีความ (Interpretation)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ส่วนมากเป็นชาย จำนวน 242 คน (ร้อยละ 60.50) ส่วนมากมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 186 คน (ร้อยละ 46.50) ส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 224 คน (ร้อยละ 56.00) ส่วนมากประกอบอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 171 คน (ร้อยละ 42.80) และส่วนมากมีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 143 คน (ร้อยละ 35.80)

2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น โดยรวมและแยกเป็น รายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.01$) ด้าน การส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน ($\bar{X} = 3.85$) และด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

2. การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำท้องถิ่นในตามหลัก “การปกครองตนเอง” เนื่องจากประชาธิปไตยท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเอง โดยมีการเลือกตั้งคนในชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามบริบทชุมชนและปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ร่วมกับคนในชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตน การส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวไว้ว่า “ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตน ซึ่งสังคมในหมู่บ้าน ชุมชน มีผู้นำในการดำรงตำแหน่งอยู่หลายภาคส่วน เช่น ระดับท้องถิ่น ก็จะประกอบด้วย ผู้บริหารและสมาชิก นอกจากนั้นในส่วนของ

ภูมิภาค ก็จะประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งแต่ละตำแหน่งควรเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน และปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ก็จะทำให้ชุมชนเกิดความรักความสามัคคีในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน” นอกจากนั้นผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ผู้นำท้องถิ่นเป็นลงสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ซื้อเสียง มีการหาเสียงอย่างบริสุทธิ์และเป็นธรรม ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจหลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นมีการเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนจึงจะทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จ ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถร่วมแสดงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาได้อย่างหลากหลาย ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่เข้าใจบริบทพื้นที่วัฒนธรรม ประเพณี สังคมในท้องถิ่น เพื่อสามารถรับทราบปัญหาและความต้องการในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการเสนอ ปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจถึงหลักประชาธิปไตยโดยเฉพาะการเลือกตั้งเพื่อที่จะได้ผู้นำที่สามารถแสดงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผู้นำท้องถิ่นสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในชุมชน ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายและผู้นำท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน เกิดชุมชนเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นต่อไป

2) แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น

แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านภาวะผู้นำท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เป็นการส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เช่น หลักจากการเลือกตั้งต้องมองการพัฒนาในภาพรวม ไม่เลือกเอื้อประโยชน์เฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า “ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เช่น หลักจากการเลือกตั้งต้องมองการพัฒนาในภาพรวม ไม่เลือกเอื้อประโยชน์เฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่ง” ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตา ไม่มีการชิงดีชิงเด่นกัน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและการพนัน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือ รวมทั้งเกิดความรักความสามัคคีในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และตั้งใจในการทำงานร่วมกับคนในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมีความกล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและผู้นำท้องถิ่นรู้จักการเรียนรู้อยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความทันสมัย ทันโลกทันเหตุการณ์

และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ผู้นำท้องถิ่นมีภาวะผู้นำในการเป็นผู้นำเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน

3) แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน

แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน เป็นการส่งเสริมผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและเข้าถึงแต่ละองค์กร ทั้งท้องถิ่น ท้องที่ ภาคราชการ ภาคเอกชน หน่วยงานต่าง ๆ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่ประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาปากท้องให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ผู้นำท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจในการบริหารงานของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการจัดตั้งกลุ่มและเกิดการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนและผู้นำท้องถิ่นมีการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อให้เกิดการประสานงานในชุมชน ซึ่งจะทำให้เป็นการสร้างเสริมให้ชุมชนเกิดการพัฒนาได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวไว้ว่า “ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจในการบริหารงานของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการจัดตั้งกลุ่มและเกิดการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน”

3. แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นการเมือง

1) แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้เกิด “การเมืองท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์” นั้น ผู้นำท้องถิ่นจะต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยท้องถิ่น ประกอบด้วย การสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองตนเองตามหลักการกระจายอำนาจ การเข้าใจบริบทพื้นที่ค้นหาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลกล่าวไว้ว่า “หลังจากการเลือกตั้งควรจะยอมรับผลการเลือกตั้งและให้โอกาสคนที่ชนะการเลือกตั้งในการทำงานและร่วมมือกันในการพัฒนา”

2) แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้เกิด “ผู้นำท้องถิ่นวิถีใหม่” นั้น ผู้นำท้องถิ่นจะต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความทันสมัยก้าวหน้าเทคโนโลยี และการสร้างสรรค์นวัตกรรมชุมชน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวไว้ว่า “ผู้นำท้องถิ่นมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขและเป็นชุมชนแห่งความสุข”

3) แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในด้านส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน เป็น “การสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างองค์กรและชุมชน” นั้น ผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรชุมชน มีการบูรณาการร่วมระหว่างหน่วยงานและชุมชน ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ประสานงานท้องถิ่นและมีการนำหลักสัจจวัตถุ 4 เพื่อประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า “กลุ่มต่าง ๆ จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและมีตัวแทนเพื่อพูดคุยประสานงานกันทุกกลุ่มในหมู่บ้านชุมชน จะทำให้รู้แนวทางพัฒนา”

4. สรุป

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น ตามลำดับ

2) การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านภาวะผู้นำท้องถิ่นและด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน

3) แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดการเมืองท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์ ผู้นำท้องถิ่นวิถีใหม่และการสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างองค์กรและชุมชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ สามารถนำมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชน และด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น ตามลำดับ ผลการศึกษาค้นคว้านี้ทำให้เห็นได้ว่า

ผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ รับรู้ถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดการท้องถิ่น ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศมัย วงศ์จำปา และพระครูพิศาลสรกิจ (2560: บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง พลวัตภาคประชาชนกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มการเมืองในจังหวัดพะเยาประกอบด้วย กลุ่มการเมืองภาคประชาชน กลุ่มท้องถิ่น ท้องที่ และกลุ่มภาคประชาสังคม ลักษณะของกลุ่มเป็นการรวมตัวตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน มีกิจกรรมต่อเนื่อง มีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ละกลุ่มมีบทบาทเป็นตัวแทนของผลประโยชน์กลุ่มตนเอง

2. การพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น แบ่งเป็น 3 ด้าน กล่าวคือ **แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น** เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ผู้นำท้องถิ่นเป็นลงสมัครรับเลือกตั้งโดยการไม่ซื้อเสียง มีการหาเสียงอย่างบริสุทธิ์และเป็นธรรม ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจหลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นมีการเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนจึงจะทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จ ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถร่วมแสดงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาได้อย่างหลากหลาย ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่เข้าใจบริบทพื้นที่ วัฒนธรรม ประเพณี สังคมในท้องถิ่น เพื่อสามารถรับทราบปัญหาและความต้องการในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการเสนอ ปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจถึงหลักประชาธิปไตยโดยเฉพาะการเลือกตั้งเพื่อที่จะได้ผู้นำที่สามารถแสดงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ผู้นำท้องถิ่นสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในชุมชน ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายและผู้นำท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน เกิดชุมชนเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นต่อไป **แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านภาวะผู้นำท้องถิ่น** เป็นการส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เช่น หลีกเลี่ยงการเลือกตั้งต้องมองการพัฒนาในภาพรวม ไม่เลือกเอื้อประโยชน์เฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเมตตา ไม่มีการชิงดีชิงเด่นกัน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและการพนัน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือ รวมทั้งเกิดความสัมพันธ์ในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และตั้งใจในการทำงานร่วมกับคนในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมีความกล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและผู้นำท้องถิ่น

รู้จักการเรียนรู้อยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความทันสมัย ทันโลกทันเหตุการณ์ และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ผู้นำท้องถิ่นมีภาวะผู้นำในการเป็นผู้นำ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน **แนวคิดใหม่ทางการเมืองด้านการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายชุมชน** เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและเข้าถึงแต่ละองค์กร ทั้งท้องถิ่น ท้องที่ ภาคราชการ ภาคเอกชน หน่วยงานต่าง ๆ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่ประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาปากท้องให้ประชาชน อยู่ดีกินดี ผู้นำท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ผู้นำท้องถิ่นเข้าใจในการบริหารงานของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการจัดตั้งกลุ่มและเกิดการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน และผู้นำท้องถิ่นมีการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อให้เกิดการประสานงานในชุมชน ซึ่งจะทำให้เป็นการสร้างเสริมให้ชุมชนเกิดการพัฒนาดังกล่าวอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **คิต วรณดี** ได้วิจัย เรื่อง ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษา การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีการรณรงค์ในการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย และได้พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนและประชาชนได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในลักษณะการไปเลือกตั้งและหน่วยงานภาครัฐให้ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยมีการประชาสัมพันธ์เพื่อการรณรงค์การเลือกตั้งและหาเสียงและปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนคือการรับฟังจากสื่อ ต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของบ้านเมืองที่ทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงความไม่เป็นธรรมและปัญหาอุปสรรค (คิต วรณดี, 2559: บทคัดย่อ)

3. แนวทางการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิในการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) แนวทางการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เป็นการส่งเสริมให้เกิด “การเมืองท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์”
- 2) แนวทางการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เป็นการส่งเสริมให้เกิด “ผู้นำท้องถิ่นวิถีใหม่”
- 3) แนวทางการส่งเสริมการปกครองตนเองตามวิถีประชาธิปไตยท้องถิ่นของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายชุมชนเป็น “การสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างองค์กรและชุมชน”

6. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวคิดใหม่ทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่ควรเสนอแนะ ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้นำท้องถิ่น นับเป็นตัวแทนในการเป็นตัวแทนเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นตระหนักถึง หลักการปกครองตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนสู่ทิศทางที่เหมาะสม

2. ผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น จึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นมีภาวะผู้นำและมีความรู้ ความสามารถและเข้าใจหลักการทำงานร่วมกับคนในชุมชน เพื่อให้ท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็งและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย เรื่อง ชุมชนต้นแบบประชาธิปไตยท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์ เพื่อเป็นการศึกษาถึงกระบวนการจัดตั้งชุมชนต้นแบบประชาธิปไตยท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์ เพื่อให้เกิดเป็นชุมชนแห่งความสุข

2. ควรมีการวิจัย เรื่อง ผู้นำต้นแบบภายใต้ประชาธิปไตยท้องถิ่นเชิงสมานฉันท์ เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดีอันจะก่อให้เกิดชุมชนมีผู้นำชุมชนที่มีองค์ความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่นไปในทิศทางที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- คิด วรณดี. (2559). ความมั่นคงด้านประชาธิปไตยของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษาการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย.
- พิศมัย วงศ์จำปา และพระครูพิศาลสรกิจ. (2560). พลวัตภาคประชาชนกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจังหวัดพะเยา. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2557). การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยของไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อรทัย กิกผล และฉัตรระวี กิตติโยดม. (2555). บทวิเคราะห์ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.